

LOGISTIKA TIZIMIDA BOSHQARUV JARAYONI

Sherqulova Orzigul Ibrohim qizi
Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali.

+99893 680 12 52

Ibrohimjonovnaorzigul@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada logistika tizimida boshqaruv jarayoni, Logistika obyektini logistika tushunchasining turli-tumanligini tushuntirib beradigan turli nuqtai nazarlari, Logistikadagi biznes muammolarini hal qilish uchun mustaqil kompaniyalarni jalb qilish darajasiga qarab, ular mavjud turli darajalari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Logistika, Rassel, kontsepsiya, operatsion, muvofiqlashtirish, ob'ektlari, provayder.

Abstract: This article provides information on the management process in the logistics system, different points of view that explain the diversity of the logistics concept of the logistics object, and their different levels depending on the level of involvement of independent companies to solve business problems in logistics.

Key words: Logistics, Russell, concept, operational, coordination, facilities, provider.

Аннотация: В данной статье представлена информация о процессе управления в логистической системе, различные точки зрения, объясняющие многообразие логистической концепции логистического объекта, а также их различные уровни в зависимости от уровня вовлечения независимых компаний в решение бизнес-задач в логистика.

Ключевые слова: Логистика, Рассел, концепция, эксплуатация, координация, мощности, поставщик.

KIRISH.

Logistika (yun. logistike – hisoblash, muhokama san'ati) – 1) matematik mantiq tushunchasining sinonimi; 2) B. Rassel va uning maktabi vakillarining asarlarida bayon etilgan matematik mantiq taraqqiyotidagi bosqichning nomi. Nazariy matematika qarama-qarshi qo'yiladigan hisoblash va geometrik o'lchovlar „san'ati“ qadimiy matematikada logistika deb atalgan. G. V. Leybnits „Logistika.“ va matematik mantiq terminlarini o'zi ishlab chiqqan xulosa chiqarishdagi hisobning sinonimi sifatida qo'llagan. Uning g'oyalari xoz. zamon matematik mantiqda o'zining to'liq ifodasini topgan. „Logistika“ tushunchasi logistik metod (formal mantiqni formallashtirilgan tillar nazariyasi yordamida bayon etish usuli), logistik tizim (formal

tizim) va boshqa ma'nolarni ham anglatadi. Logistikaning asl maqsadi kam xarajat qilib, ko'p foyda olish va yetarli natijaga erishishdi.

ADABIYOTLAR VA METODOLOGIYA.

Logistika sharoitida "kontsepsiya" atamasi muayyan sinf ob'ektlari umumiy va o'ziga xos xususiyatlarga ko'ra aniqlangan va ajratilgan degan fikrni bildiradi. Logistikani ta'sir qiladigan muammolarni ko'rib chiqsak, ular turli xil oqimlarni boshqarish masalalariga duch keladi.

Logistika obyektini logistika tushunchasining turli-tumanligini tushuntirib beradigan turli nuqtai nazarlardan (sotuvchining, moliyachi, menedjer, olim va boshqalar nuqtai nazaridan) qarash mumkin. Ba'zi ta'riflar logistikani quyidagicha izohlaydi: logistika - ishlab chiqarish va aylanish sohalarida moddiy oqimlarni boshqarishdan iborat bo'lgan iqtisodiy faoliyat yo'nalishi. Boshqa ta'riflar logistikani moddiy oqimlarning samaradorligini oshirish uchun yangi imkoniyatlar izlash bilan bevosita bog'liq bo'lgan fanlararo tadqiqot sohasi sifatida ko'rishadi. Ba'zi ta'riflar logistika muammolarini hal qilishda ijodkorlikning yuksak ahamiyatini ta'kidlaydi:

logistika - bu ehtiyojlarni aniqlashning ilm-fan va ilmidir, shuningdek bu ehtiyojlarni ta'minlaydigan barcha hayotiy tsikldagi tarqatish va mehnat sharoitlarida saqlash. Logistika funksiyalarining xususiyatlari. Logistika funksiyasi logistika tizimining maqsadlarini amalga oshirishga yo'naltirilgan logistika operatsiyalarining birlashtirilgan guruhi hisoblanadi. Logistikaning zamonaviy vazifalari bilan ikki funktsiya funktsiyasi mavjud: operatsion va muvofiqlashtirish.

NATIJA VA MUHOKAMA.

Logistika tizimidagi boshqaruv tizimi tegishli xizmatlarni taqdim etishda malakali va samarali kurashishga yordam beradi. Logistika ehtiyotkorlik va mas'uliyatli yondashuvni talab qiladi. Ushbu sohadagi vazifalarni bajarishga e'tiborni qaratish juda zarur. Ushbu sohada ish boshlashdan oldin e'tiborga olish kerak bo'lgan ko'plab omillar va nuanslar mavjud. Biz tomonimizdan taqdim etilayotgan dastur barcha yaqinlashib kelayotgan xarajatlarni hisoblab chiqadi, bu yoqilg'i narxini, texnik xizmatni, kunlik nafaqani va hatto transport vositasini yo'lga jo'natishdan oldin transport vositasining rejadan tashqari ishlamay qolishini o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, tizim oldinga boradigan yo'lni tahlil qiladi va eng maqbul transport va marshrut turini tanlaydi. Bundan tashqari, ilova safar davomida yuklarni kuzatib boradi va nazorat qilish uchun mutasaddi tashkilotlarga muntazam ravishda hisobotlar yuboradi. Mahsulotlar xaridorga xavfsiz va sog'lom etib boradi, bunga amin bo'lishingiz mumkin.

Logistikadagi biznes muammolarini hal qilish uchun mustaqil kompaniyalarni jalb qilish darajasiga qarab, ular mavjud turli darajalar:

1PL - ingliz tilidan. "birinchi tomon logistikasi" - tashkilot logistika masalalarini mustaqil ravishda hal qiladigan yondashuv;

Инглиз tilidan 3PL. "uchinchi tomon logistikasi" - etkazib berish va manzilni saqlashdan tortib buyurtmalarni boshqarish va tovarlar harakatini kuzatishgacha bo'lgan logistika xizmatlarining to'liq spektri transport va logistika tashkiloti tomoniga o'tkaziladigan yondashuv. Bunday 3PL provayderining funktsiyalari transportni tashkil etish va boshqarish, buxgalteriya hisobi va inventarizatsiyani boshqarish, import-eksport va yuk hujjatlarini tayyorlash, omborxonalar, yuklarni qayta ishlash va oxirgi foydalanuvchiga etkazib berishni o'z ichiga oladi. Amalda logistika menejmentining vazifasi "logistika aralashmasi" deb ataladigan bir nechta tarkibiy qismlarni boshqarishdan iborat: Ombor ob'ektlari (yakka tartibdagi ombor binolari, tarqatish markazlari, omborlar do'kon bilan birlashtirilgan); Qimmatli qog'ozlar (har bir ob'ekt bo'yicha zaxiralar hajmi, aktsiyaning joylashuvi); Tashish (transport turlari, muddatlari, konteyner turlari, haydovchilarning mavjudligi va boshqalar); To'ldirish va qadoqlash (sotib olish faoliyatiga ta'sirini saqlab qolgan holda logistika xizmatlari nuqtai nazaridan soddaligi va qulayligi); Aloqa (tovar harakati jarayonida ham yakuniy, ham oraliq ma'lumotlarni olish imkoniyati). Logistika turlarga bo'linadi: ta'minot, transport, ombor, ishlab chiqarish, axborot logistikasi va boshqalar. 2. Transport logistikasi Transport moddiy ishlab chiqarishning odamlar va yuklarni tashish bo'limidir. Strukturada ijtimoiy ishlab chiqarish transport moddiy xizmatlar ishlab chiqarish sohasiga kiradi. Ta'kidlanishicha, moddiy-texnika ta'minotining muhim qismi xom ashyoning asosiy manbasidan yakuniy iste'molga o'tish yo'lidagi turli transport vositalari yordamida amalga oshiriladi. Ushbu operatsiyalarning qiymati logistika umumiy qiymatining 50% gacha. Maqsadiga ko'ra transportning ikkita asosiy guruhi mavjud:

Jamoat transporti - sanoat Milliy iqtisodiyot, bu esa iqtisodiyotning barcha tarmoqlari va aholining yuk va yo'lovchi tashishga bo'lgan ehtiyojlarini qondiradi. Jamoat transporti aylanma sohasiga va aholiga xizmat qiladi. U ko'pincha asosiy yo'nalish deb ataladi (asosiy chiziq asosiy, ba'zi bir tizimda asosiy chiziq, bu holda aloqa tizimida). Jamoat transporti tushunchasi temir yo'l transporti, suv transporti (dengiz va daryo), avtomobil, havo transporti va quvur transporti);

Nodavlat transporti - ichki ishlab chiqarish transporti, shuningdek notransport tashkilotlariga tegishli barcha turdagi transport vositalari. Nodavlat transportida yuk tashishni tashkil etish o'rganish predmeti hisoblanadi ishlab chiqarish logistikasi. Tarqatish kanallarini tanlash muammosi tarqatish logistikasi sohasida hal etiladi. Shunday qilib, transportning quyidagi asosiy turlari mavjud: temir yo'l; dengiz; ichki suv (daryo); avtomobil; havo; quvur liniyasi. Transport turlarining har biri logistika boshqaruvi nuqtai nazaridan o'ziga xos xususiyatlarga ega, logistika tizimida undan foydalanish imkoniyatini belgilaydigan afzallik va kamchiliklarga ega.

XULOSA.

Rivojlanayotgan texnologiyalar asosiy iqtisodiy qonunlar talablarini va birinchi navbatda, ijtimoiy mehnat unumdorligini oshirish qonunini hisobga olishi kerak. Belgilangan aniq maqsadga erishishga qaratilgan harakatlarni muvofiqlashtirish va bosqichma-bosqich amalga oshirish muayyan transport jarayonining ishlashi va rivojlanishining ichki mantig'iga asoslanishi kerak. Texnologiya noldan yaratilmaydi, balki o'tmish va kelajak texnologiyasi bilan bog'liqdir. Bugungi kunda ishlaydigan texnologiya uni kelajak texnologiyasiga aylantirishni osonlashtiradigan tamoyillarga asoslanishi kerak. Har bir texnologiya unga kiritilgan bosqichlar va operatsiyalarni amalga oshirishning o'ziga xosligini ta'minlashi kerak. Bitta operatsiyani bajarishning og'ishi butun texnologik zanjirda aks etadi. Parametrlarning texnologiya tomonidan ishlab chiqilganidan qanchalik og'ishi qanchalik muhim bo'lsa, yuk tashishning butun jarayonini buzish va loyihaga mos kelmaydigan natijani olish xavfi shunchalik yuqori bo'ladi. Birinchidan, yuk tashishning butun jarayoni texnologiyasi ishlab chiqiladi, keyin esa alohida bosqichlar. Bosqichlar texnologiyasi ishlab chiqilgandan so'ng, ularni texnologik birlik nuqtai nazaridan ko'rib chiqish kerak.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. [O'zME](#). Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil
2. Gadjinskiy A.M. Logistika asoslari: O'quv qo'llanma. - M.: Marketing, 1996. 2. Goncharov P. va boshqalar. Logistika asoslari: O'quv qo'llanma. - Orenburg, 1995.-84s.
3. Khakimova K. R. et al. SOME TECHNOLOGICAL ISSUES OF USING GIS IN MAPPING OF IRRIGATED LANDS //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 10. – №.
4. – С. 226-233. 4. Shavkat o'g'li Y. S., Zuxriddinova M. S., Qizi O. D. S. ARC Create an Agricultural Card in GIS and Panorama Applications //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES. – 2022. – T. 3. – №. 6. – С. 429-434.
5. Юнусалиев Э. М. и др. Составные компоненты деформирования и разрушения синтетических тканых лент для грузозахватных приспособлений в строительстве //Энерго-ресурсосберегающие технологии и оборудование в дорожной и строительной отраслях. – 2020. – С. 431-438.
6. Berdaliyeva Y. X. et al. Gis Dasturlari Yordamida Geografik Asos Qatlamlarini Joylashtirish Va Ularni Boshqarish //International Conferences On Learning And Teaching. – 2022. – T. 1. – №. 6. – С. 312-314.
7. Arabboevna A. M., Shavkat o'g'li Y. S. The Use of Geoinformation Systems in the Study of the Land Fund of Household and Dekhkan Farms //Texas Journal of Multidisciplinary Studies. – 2022. – T. 8. – С. 163-164